

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

परीक्षा – एप्रिल – २०१९

कक्षा: शास्त्री-२ (Sem-4)

प्रश्नपत्रम् – ४

कुल गुणाः ७०

विषयः- ज्योतिषशास्त्रम्

कोड नं.: - O.E.2.4.4

समयः ०३:०० तः ६:००

दिनाङ्कः- ०२-०४-२०१९

सन्दर्भग्रन्थः - जातकालंकारः, चमत्कारचिन्तामणिः, के. जातकपद्धति

प्रथमान्विति: (Unit-1)

प्रश्नः - १ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत ।

०८

- (१) लग्नादिन्दोः शुभो वा यदि मदनपतिर्द्युनयायी विषाख्या
दोषं चैवानपत्यं तदनु च नियतं हन्ति वैधव्यदोषम्
इत्थं ज्ञेयं ग्रहज्ञैः सुमतिभिरखिलं योगजातं ग्रहाणां
आर्यैरार्यानुमत्या मतमिह गदितं जातके जातकाणाम्॥
- (२) वागीशो हीनवीर्ये व्ययतनुजगते यामिनीशे खशैले
धर्मे सर्वैः परायुः खलखगलवगैः केन्द्रयातैरशीतिः।
क्रूरैः क्रूरक्षयातैः शुभभवनगतैः सौम्यखेटैः सवीर्ये
लग्नेशे स्यात्परायुः सुतभवनगतैः षष्टिरायुर्नराणाम्॥
- (३) अंगेशे रन्ध्रयाते निधनगृहपतावंगे द्युतबुद्धिः
शुरश्चौर्यादिसक्तो निधनपदमियाद्द्रूपतेर्लोकतो वा।
देहाधिशे शुभस्थे शुभभवनपतौ देहसंस्थे विदेशी
धर्मासक्तो नितान्तं सुरगुरुभजने तत्परो राजमान्यः॥

प्रश्नः - २ अधोलिखितयोः एकस्य उपरि निबन्धं निबन्धयत ।

०८

- (१) दीर्घायुयोगाः
- (२) ग्रन्थकारस्य वंशवर्णनं कुरुत

प्रश्नः - ३ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत ।

०४

- (१) कुलप्रसिद्धयोगः
- (३) लग्नदशमयोः वैपरीत्ययोगः
- (२) शतवर्षायुयोगः
- (४) विषाख्यभंगयोगाः

प्रश्नः - ४ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ।

०५

- (१) विषाख्ययोगस्य किं फलम् ?
- (५) ग्रन्थकारस्य जन्मः कुत्र अभवत्?
- (२) वारुणक्षः कस्य संज्ञा?
- (६) रिष्फः कस्य संज्ञा ?
- (३) जन्मिनां किं मूलम्?
- (७) क्रूराः के?
- (४) लग्नाधीशोऽतिवीर्यो यदि शुभविहगैरीक्षितः केन्द्रयातैः किं फलं स्यात्?

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

प्रश्नः - ५ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः सप्रसङ्गं व्याख्यां कुरुत ।।

०८

- (१) मनीषी कृतं न त्यजेद्वन्धुवर्गः सदा पालयेत्पूजितः स्याद् गुणैः स्वैः।
सभा द्योतको यस्य चेन्नित्रिकोणे तमः कौतुकी देवतीर्थे दयालुः॥

(२) कुतो बाहुवीर्यं कुतो बाहुलक्ष्मीस्तृतीये न चेन्मङ्गलो मानवानाम् ।

सहोत्थव्यथा भण्यते केन तेषां तपश्चर्या चोपहास्यः कथं स्यात्॥

(३) कवीत्वे मतिर्दण्डनेतृत्वशक्तिर्मुखे दोषधृक् शीघ्रभोगांत एवा

कुटुंबे गुरौ कष्टतो द्रव्यलब्धिः सदा नो धनं विश्रमेद् यत्नतोऽपि॥

प्रश्नः - ६ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत ।

०८

(१) चमत्कारचिन्तामणिग्रन्थाधारेण षष्ठभावतः द्वादशभावगतसूर्यफलम् (२) ग्रन्थानुसारं शनिफलम्

प्रश्नः - ७ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत ।

०४

(१) पञ्चमस्थकुजफलम्

(३) तृतीयस्थबुधफलम्

(२) सप्तमस्थशनिफलम्

(४) चतुर्थस्थगुरुफलम्

प्रश्नः - ८ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ।

०२

(१) सूर्यः कस्य भावस्य कारकः?

(५) चमत्कारचिन्तामणेः कर्ता कः?

(२) शुक्रः कस्याधिपः?

(६) निधीशः कः?

(३) चतुर्थे चन्द्रः किं फलं प्रयच्छति ?

(७) जातकः चारुभाषि कदा भवेत्?

(४) आरः कस्य संज्ञा?

तृतीयान्विति: (Unit-3)

प्रश्नः - ९ अधोलिखितयोः द्वयोः व्याख्यां कुरुत ।।

०८

(१) मन्दाल्लग्नमिनात्कुजाच्च हिबुकं शोध्यं विधोर्भागीवात्

माध्यं ज्ञादुरुतोस्तमत्र रसभात्पुष्टं त्यजेच्चक्रतः ।

दिग्वीर्यं रसदृत्वथो समयजं रूपं सदा स्याद्विद

स्त्रिंशद्भक्तनतोन्नते शशिकुजाकीर्णां परेषां बलम् ॥

(२) मेषादिगो सायनभागसूर्ये दिनार्द्धजाभा पलभा भवेत्सा ।

त्रिष्ठा हता स्युर्दशभिर्भुजङ्गैर्दिग्भिश्चरार्धानि गुणोद्धृतान्त्या॥

(३) नीचोनो भगणाच्च्युतः षडधिकश्चेत्षड् हृदौच्च बलं

स्वर्क्षेऽर्धं समभेऽशष्टमस्त्रिचरणा मूलत्रिकोणे बलम्

मित्रर्क्षेऽङ्घ्रिर्ग्रीष्मे त्रय इभांशा वैरिभेऽष्टयंशको

दन्तांशोऽध्यरिभे गृहादिपवशात्खेटस्य सप्तैक्यजम्॥

प्रश्नः - १० अधोलिखितयोः प्रश्नयोः एकस्यो साधनं विधियताम् ।

०८

(१) अहर्गणानयनम्

(२) मध्यमसूर्यसाधनम्

प्रश्नः - ११ निम्नलिखितयोः कस्यचिदेकस्य उपरि टिप्पणीं लिखत ।

०२

(१) वारसाधनम्

(२) चरखण्डसाधनम्

प्रश्नः - १२ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः अतिलघूत्तरं लिखत ।

०२

(१) स्पष्टसूर्यस्य साधने कस्य संस्कारः न भवति?

(३) केशवीयजातकपद्धतेः कर्ता कः?

(२) सूर्यस्य मित्राणि कानि ?
